

СПОРЕДБА НА АНКЕТИ СО ИЗБОРНИ РЕЗУЛТАТИ

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2020

Наслов:

Споредба на анкети со изборни резултати - 2020

Издавач:

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

За издавачите:

Александар Кржаловски, прв извршен директор на МЦМС

Гонце Јаковлеска, извршен директор на МЦМС

Автори:

Александар Кржаловски, МЦМС

Фанија Ивановска, МЦМС

Контакт:

ул. Никола Парапунов, 41а пошта фах 55, 1000 Скопје

<http://mcms.mk>

<http://facebook.mk/mcms.mk>

http://twitter.com/mcms_mk

Скопје, јули 2020 година

Сите права се задржани. Репродуцирањето, копирањето, трансмисијата или преводот на било кој дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачот, заради цитирање во анализа на публикацијата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на било кој начин без наплата за едукативни намени. За копирање во други услови, за употреба во други публикации или пак за превод или адаптација, треба да се обезбеди претходна дозвола од издавачот.

Во електронска форма публикацијата е достапна на <http://www.mcms.mk>

СОДРЖИНА

Листа со кратенки.....	4
Вовед	5
Методологија на агенциите	6
Споредба на рејтинзи и резултатите	7
Прилог 1. Првични неофицијални резултати на ДИК.....	9
Прилог 2. (Хипотетичка) споредба на мандати	10
Прилог 3. Преглед на медиумски објави за анкетите.....	11

ЛИСТА СО КРАТЕНКИ

АзА/А	Коалиција на Алијанса за Албанците и Алтернатива
АзА	Алијанса за Албанците
БИПС	Здружение за безбедносни истражувања, човекови права и слободи
БЕСА	Движење БЕСА
ВМРО-ДПМНЕ	ВМРО-Демократска партија за македонско национално единство
ВМРО+	Коалиција „Обнова за Македонија“ предводена од ВМРО-ДПМНЕ
ГДУ	Граѓанско демократска унија
ДИК	Државната изборна комисија
ДПА	Демократска партија на Албанците
ДУИ	Демократска унија за интеграција
ИПИС	Институт за политички истражувања
ИФЕС	Меѓународна фондација за изборни системи
МОРО	МОРО Работничка партија
МЦМС	Македонски центар за меѓународна соработка
НДИ	Национален демократски институт
СДСМ	Социјалдемократски сојуз на Македонија
СДСМ+	Коалиција „Можеме“ предводена од СДСМ
ТИМ	Тим институт

ВОВЕД

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) во рамките на своите активности за следење на предвремените избори за пратеници, ги следеше објавите на разните агенции за рејтингот на политичките партии. Во функција на транспарентно информирање на јавноста, МЦМС на 9 јули 2020 година објави преглед на прогнозите на секоја од деветте агенции за мерење на рејтингот на политичките партии, кои објавија свои анализи пред изборите (види: <https://mcms.mk/images/docs/2020/pregled-na-anekti-za-rejtinzi-2020.pdf>)

Прегледот беше направен врз основа на информациите доставени до МЦМС (сопствена нарачка за анкета спроведена од М-Прспект), од објави на официјалните страни на нарачателите и/или анкетните агенции (НДИ и ИПИС), објави на социјалните медиуми на нарачателите и/или агенциите (БИПС), како и од објави во медиумите (анкетите на Брима, МекЛафин, ИФЕС, Стратум и Habeas Corpus).

Табела 1. Преглед на агенциите, односно нарачателите и нивните веб-страници

Агенција (нарачател)	Кратенка	Веб-страница
М-Прспект (ТВ Телма и МЦМС)	М-Прспект	http://m-prospect.com/
Тим институт (Национален демократски институт - НДИ)	ТИМ	https://www.ndi.org/
Здружение за безбедносни истражувања, човекови права и слободи – БИПС (?)	БИПС	-
Брима (?)	Брима	http://www.brima.com.mk/
Мек Лафин (ВМРО-ДПМНЕ?)	Мек Лафин	-
? (Меѓународна фондација за изборни системи)	?/ИФЕС	https://www.ifes.org/
Институт за политички истражувања ИПИС (ИПИС)	ИПИС	https://ipis.org.mk/
Здружение Сиа Виста (ВМРО-ДПМНЕ)	Сиа Виста	-
Стратум Р&Д (?)	Стратум	-
Институт Habeas Corpus	Habeas Corpus	-

Во овој извештај, се прави споредба на објавените прогнози со остварените резултати на изборите, согласно информацијата на Државната изборна комисија (ДИК) од 16 јули 2020 година, за првичните неофицијални резултати (прилог 1).

МЕТОДОЛОГИЈА НА АГЕНЦИИТЕ

Во табелата подолу е даден прегледот на применетата методологија на секоја од агенциите. Согласно членот 77 од Изборниот законик, при објавување на испитувањата на јавното мислење поврзани со учесниците во изборниот процес, медиумите и електронските медиуми (интернет портали) се должни да наведат податоци за името на нарачателот кој го побарал и го платил испитувањето, институцијата која го извршила испитувањето, применетата методологија, големината на испитаниот примерок и периодот во кој е спроведено испитувањето.

Табела 2. Преглед на методологиите (редоследот е според датумот на објавата)

Агенција	Нарачател	Тип	Примерок	Стат. грешка	Период	Објава
?	ИФЕС	телефонска	1111	2,9%	30.5- 4.6.2020	17.6.2020
М-Прспект	Телма / МЦМС	телефонска	1003	3,1%	16-21.6.2020	24.6.2020
ТИМ	НДИ	теренска	1213	2,8%	12-21.6.2020	03.7.2020
Брима	?	телефонска	1174	-	5-14.6.2020	05.7.2020
МекЛафин	ВМРО-ДПМНЕ ?	телефонска	5901	-	во текот на јуни	05.7.2020
ИПИС	ИПИС	телефонска	1087	3,0%	2-5.7.2020	07.7.2020
БИПС	БИПС	телефонска	1323	1,5%	29.6.-03.7.2020	08.7.2020
Стратум	?	телефонска	900	-	01.06-06.6.2020	08.7.2020
Habeas Corpus	Habeas Corpus	телефонска	1203	2%	29.6-03.7.2020	09.7.2020

Повеќето анкети се телефонски и спроведени во периодот пред изборите, а една (ТИМ) е спроведена теренски.

Остануваат и методолошките забелешки од претходниот пат, дека анкетите се со статистичка грешка од 1,5% до 3,1%. Методологијата за анализа во овој извештај, ги зема предвид најрелевантните делови од податоците објавени во претходниот преглед, односно рејтинзите само со земање на определените испитаници.

Во овој извештај не е направена споредба на одсивот, како ни споредба на бројот на гласови (бидејќи и тој параметар е во зависност од предвидениот одсив). Споредуван е рејтингот на партиите кога се земени предвид определените испитаници и остварените резултати на изборите (распределбата на гласовите од важечките ливчиња, како што е утврдено од ДИК и прикажано тука во Прилог 1.

Во објавата на ДИК, со обработени 100% од избирачките места, односно од 3.480 констатирано е гласање на 943.750 гласачи (51,34%) од кои за определување на изборниот резултат, земени се предвид само важечките ливчиња, вкупно 912,186. Анализата во овој извештај е правена во однос на таа бројка. Податоците за освоени гласови и соодветниот процент од вкупниот број важечки гласачки ливчиња за секоја од партиите/коалициите учесници на овие избори, се дадени во прилог на овој извештај.

СПОРЕДБА НА РЕЈТИНЗИ И РЕЗУЛТАТИТЕ

Како што е напоменато погоре, главната споредба е онаа на објавените проценти од определените гласачи и постигнатите резултати, што е прикажано во табелата подолу.

Треба да се напомене дека не сите агенции ги прикажаа анкетите на овој начин. За дел од нив, процентите се скалирани (до 100%) врз основа на нивните проценки за процент на освоени гласови од определените гласачи.

Табела 3. Рејтинзи на политичките партии (само од определени испитаници) во проценти

Агенција	СДСМ+	ВМРО+	ДУИ	АзА/А	Левица	ДПА	Др.
ДИК	35,9	34,6	11,5	9,0	4,1	1,5	4,1
? / ИФЕС	40,2	32,1	11,8	12,4	1,2	0,6	3,4
М-Прспект	39,3	36,6	10,7	8,4	0,8	1,3	5,0
ТИМ	39,2	33,5	11,4	9,0	2,1	1,3	6,8
Брима	39,2	27,8	15,1	9,0	2,2	1,1	8,8
МекЛафин	38,6	41,4	11,4	8,6	-	-	-
ИПИС	36,4	40,3	10,8	7,7	2,4	1,7	4,8
БИПС	36,4	43,3	7,5	5,5	1,4	0,7	7,3
Стратум	39,1	35,9	10,9	7,8	3,1	1,6	6,3
Habeas Corpus	36,4	45,1	10,6	5,9	-	-	2,0

Во првиот ред се резултатите објавени од ДИК, односно процентот на освоени гласови за секоја од наведените партии од вкупниот број на важечки гласови. Во продолжение е даден приказ на отстапувањата за шесте најголеми партии и коалиции, за секоја од агенциите, како и пресметка на просечното отстапување (разлика меѓу прогнозираниот и остварениот резултат).

Табела 4. Отстапувања на прогнозите на агенциите од резултатите во процентни поени (редоследот е од најмалото кон најголемото просечно отстапување)

Агенција	СДСМ+	ВМРО+	ДУИ	АзА/А	Левица	ДПА	Др.	Просечно отстапување
ДИК	35,9	34,6	11,5	9,0	4,1	1,5	4,1	
? / ИФЕС	-4,3	2,4	-0,4	-3,5	2,9	0,9	2,5	2,4
М-Прспект	-3,4	-2,1	0,8	0,6	3,3	0,2	1,3	1,6
ТИМ	-3,4	1,0	0,1	-0,1	2,0	0,3	0,6	1,1
Брима	-3,3	6,8	-3,6	-0,1	1,9	0,4	-1,4	2,5
МекЛафин	-2,7	-6,9	0,1	0,4	-	-	-	2,5
ИПИС	-0,5	-5,7	0,6	1,2	1,7	-0,1	3,4	1,9
БИПС	-0,5	-8,7	4,0	3,4	2,7	0,8	-1,1	3,0
Стратум	-3,2	-1,4	0,5	1,1	1,0	0,0	2,5	1,4
Habeas Corpus	-0,6	-10,5	0,9	3,1	-	-	2,1	3,4

Најголеми се отстапувањата во прогнозите за коалицијата предводена од партијата ВМРО-ДПМНЕ, односно кај четири агенции отстапките се движат од 5,7 до 10,5. Иако

пониски, отстапувања во прогнозите на агенциите можат да се забележат и за коалицијата на СДСМ и Беса (кај три агенции отстапки од 3,4 до 4,3).

За да се даде оценка на точноста на севкупната проценка, направена е пресметка на средната вредност на отстапувањата (со тоа што е земена апсолутна вредност на отстапувањето, односно сметана е вредноста на разликата без оглед дали е тоа со знак минус- проценет помал резултат од постигнатиот, или со плус).

На овој начин може да се констатира дека најмали просечни отстапувања, односно најблиску до постигнатите резултати биле проценките на ТИМ, а по нив се агенциите Стратум и М-проспект. Во рамки на статистичките грешки биле и резултатите на: ИПИС, Брима и МекЛафин. Најголеми отстапувања има кај БИПС и Habeas Corpus.

Друг аспект на споредба може да биде и прогнозата на односот меѓу главните конкуренти на изборите СДСМ+ и ВМРО+.

Табела 5. Отстапувања на прогнозите на соодносите меѓу главните конкуренти во процентни поени.

Агенција	СДСМ+:ВМРО+	Отстапување
ДИК	1,03	
? / ИФЕС	1,3	-0,21
М-Проспект	1,1	-0,03
ТИМ	1,2	-0,13
Брима	1,4	-0,37
МекЛафин	0,9	0,11
ИПИС	0,9	0,13
БИПС	0,8	0,20
Стратум	1,1	-0,05
Habeas Corpus	0,8	0,23

Тука, најдобра проценка за соодносот помеѓу овие две коалиции (1,0) имале во М-проспект (0,03) и Стратум (0,05). Најголеми отстапувања кај проценката на соодносите СДСМ+ наспроти ВМРО+ имале агенциите Брима, Habeas Corpus и ИФЕС и БИПС.

ПРИЛОГ 1. ПРВИЧНИ НЕОФИЦИЈАЛНИ РЕЗУЛТАТИ НА ДИК

*Објавени на 16.7.2020 година

Политичка партија	гласови	%	мандати
СДСМ +	327.408	35,89	46
ВМРО +	315.344	34,57	44
ДУИ	104.699	11,48	15
АзА/А	81.620	8,95	12
Левица	37.426	4,1	2
ДПА	13.930	1,53	1
Интегра	12.291	1,35	0
ГДУ	3.555	0,39	0
МОРО	3.245	0,36	0
Глас за Македонија	2.802	0,31	0
Единствена Македонија	2.604	0,29	0
СДУ	2.585	0,28	0
Твоја партија	1.894	0,21	0
Демократи	1.558	0,17	0
НП на Ромите	1.225	0,13	0
Вкупно	912.186	100	120

ПРИЛОГ 2. (ХИПОТЕТИЧКА) СПОРЕДБА НА МАНДАТИ

Во овој прилог е направена хипотетичка споредба на добиени мандати, со пресметка на национално ниво, т.е. како целата територија на државата да се една изборна единица. Ова е направено за да се споредат прогнозираните резултати, иако не одговара на дистрибуцијата на мандати во реалноста (бидејќи тие се распределуваат по 6 изборни единици).

За да биде споредливо, истото е направено и со официјалните резултати од ДИК, па после почетниот ред (со реалната дистрибуција на мандати), направена е хипотетичка распределба на мандати според постигнатите резултати на национално ниво (како една изборна единица), па со тоа се споредуваат анкетните прогнози.

Агенција	СДСМ+	ВМРО+	ДУИ	АзА/А	Левица	ДПА	Др.	Отстапување		
ДИК	46	44	15	12	2	1	0	1-2	1-4	сите
ДИК (хипот.)	43	41	14	11	5	2	4			
? / ИФЕС	48	39	14	15	1	1	2	4,0	3,2	2,8
М-Прспект	47	44	13	10	1	2	3	3,3	2,0	1,9
ТИМ	47	40	14	11	2	2	4	2,6	1,4	1,2
Брима	47	33	18	11	3	1	7	6,1	4,1	3,1
МекЛафин	46	50	14	10	-	-	-	5,7	3,0	3,0
ИПИС	44	48	13	9	3	2	1	3,7	2,4	2,6
БИПС	44	52	9	7	2	1	6	5,5	5,0	3,7
Стратум	47	43	13	9	4	2	2	2,7	1,9	1,6
Habeas Corpus	44	54	13	7	-	-	2	6,7	4,5	4,0

Агенција	СДСМ+	ВМРО+	ДУИ	АзА/А	Левица	ДПА	Др.	Отстапување		
ДИК	46	44	15	12	2	1	0	1-2	1-4	сите
ДИК (хипот)	43	41	14	11	5	2	4			
? / ИФЕС	-5	3	0	-4	3	1	2	4,0	3,2	2,8
М-Прспект	-4	-2	1	1	4	0	1	3,3	2,0	1,9
ТИМ	-4	1	0	0	2	0	0	2,6	1,4	1,2
Брима	-4	8	-4	0	2	1	-2	6,1	4,1	3,1
МекЛафин	-3	-8	0	0	-	-	-	5,7	3,0	3,0
ИПИС	-1	-7	1	1	-	-	3	3,7	2,4	2,6
БИПС	-1	-10	5	4	3	1	-2	5,5	5,0	3,7
Стратум	-4	-2	1	1	1	0	2	2,7	1,9	1,6
Habeas Corpus	-5	3	0	-4	3	1	2	6,7	4,5	4,0

ПРИЛОГ 3. ПРЕГЛЕД НА МЕДИУМСКИ ОБЈАВИ ЗА АНКЕТИТЕ

*Преглед на медиумски објави поврзани со анкетите за рејтингот на политичките партии. Податоците за објавите се преземени од веб-страницата за пребарување на вести- www.time.mk

		Брима	ТИМ	? / ИФЕС	Стра-тум	М-Прспект	МекЛа-фин	ИПИС	БИПС	Habeas Corpus
Национални медиуми	Алфа	1					1	1	1	1
	Канал 5	1		2	1	1		2	1	
	Сител	1			1		1	1	1	
	ТВ 24		1							
	Телма					1				
Професионални онлајн медиуми *во согласност со регистарот достапен на www.promedia.mk	24 Инфо	2		1	1	1				
	360 степени	1	2			1	1	1		
	A1он	1								
	Бриф	2		2	2	1			1	
	Вечер		1			1		2	1	4
	Дојче Веле МК		1							
	Кајгана	1								
	Коха								1	
	Либертас		2			2	1	1		
	Локално	1	2		2	2				
	Мак прес							1	1	1
	Мета		1		1					
	МКД	1		2		1	1			
	ММС		1							
	Независен весник	1	1		1	1		1		
	Нова ТВ	2				1			1	
	Р. Слободна Европа		1							
	Слободен печат	1	2		1	1				
	Стандард		1		1					
	Фактор	1								
	Фокус	2	1			2				
	Фронтлајн	2	2	1	2	1			1	
	Центар	2		2	4					
Цивил медиа	2									
Останати онлајн медиуми	Весник						1			
	Граѓански збор	1		1						
	Денешен					1	1	1	1	
	Едо							1		
	Експрес							1		
	Инфовест								1	
	Ипортал	1		1	1	2				
	Курир						4	1	1	4
	Лидер						1			
	Мак. весник	1	1					2		
	Маркукуле						1			
	Народен глас			1						
	Нетпрес								1	2
	Прес 24							1	1	
	Пресинг ТВ						1			1
	Република						1	2		1
	Точка					1				
Фор њус	1					1				
ВКУПНО	29	20	13	18	21	16	19	14	14	

**Графичкиот приказ на медиумски објави поврзани со анкетите за рејтингот на политичките партии можете да го погледнете на следниот линк <http://bit.do/fGPFq>